

Oprichten en inrichten

Jaarverslag 2007

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

04

08

10

12

14

17

18

20

23

VOORWOORD

03

Oprichten en inrichten

Interview Don Berghuijs

HOOFDSTUK 1

06

Brandweer

Regionalisering / Inzet / Hulp bij hartstilstand / Bedrijfsbrandweer Prorail / NBC-peloton / Invoering 48-urige werkweek / Bestuurdersconferentie / Oefenbeleidsplan / Community safety / Curaçao en Suriname / Interview Jan Boonekamp / Interview Eric van Dam.

HOOFDSTUK 2

11

Geneeskundige hulp- en zorgverlening

Op weg naar een sterke 'witte kolom' / Hulp- en zorgverlening / Motorambulances / Materieel / Ziekenhuizen / Gevaarlijke stoffen / Interview Michel Djoniman / Interview Kiki Capello / Opleiden en oefenen / Psychosociale hulpverlening.

HOOFDSTUK 3

16

Risico- en Crisisbeheersing

Start / Incidenten / Plannen / Interview Wim de Rooij / Interview Jan van den Heuvel / Oefenen / Ondersteuning gemeenten / Communicatie / Informatiemanagement / Algemene Doorlichting Rampenbestrijding (ADR) / Interview René van der Linden.

HOOFDSTUK 4

22

Gemeenschappelijke Meldkamer

Nieuw begin / Culturele integratie / Interview Marianne van Kessel / Openbaar meldingssysteem / Tijdsverbetering.

HOOFDSTUK 5

25

Beheer

De beheerstaak / Personeel en organisatie / Financiën / Projecten / Informatie Management / Beleids- en Managementondersteuning.

27

Bijlagen

Voorwoord

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond bestaat uit de volgende gemeenten:

Albrandswaard, Barendrecht, Bernisse, Brielle, Capelle aan den IJssel, Dirksland, Goedereede, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Middelharnis, Oostflakkee, Ridderkerk, Rotterdam, Rozenburg, Schiedam, Spijkenisse, Vlaardingen en Westvoorne.

Oprichten en inrichten

Veiligheid is een groot goed. In Rotterdam-Rijnmond maken we hier werk van. Om dit werk beter te kunnen doen, hebben alle gemeenten in Rotterdam-Rijnmond in 2006 samen de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond opgericht.

In 2007 zijn we druk bezig geweest met het inrichten van de nieuwe organisatie. In de officiële jaarrapportage verantwoorden we al onze activiteiten. Dit jaaroverzicht biedt u een selectie van de gebeurtenissen in 2007. U leest over hoogtepunten van de afzonderlijke onderdelen, de Regionale Brandweer, de Geneeskundige hulp- en zorgverlening, de Stafdirectie Risico- en Crisisbeheersing en de Gemeenschappelijke Meldkamer.

Maar de Veiligheidsregio is meer dan een optelsom van verschillende onderdelen. Het is een samenstel van alle partijen die een rol spelen in de veiligheid van onze regio. Het is een uitdaging om al die partijen bij het veiligheidsbeleid te betrekken en de rollen op elkaar af te stemmen. Alleen zo ontstaat de noodzakelijke gezamenlijke slagkracht. Dat het verbinden van partijen in de praktijk al aardig vorm krijgt, leest u in een aantal persoonlijke interviews. Werken met en voor de Veiligheidsregio blijkt vooral sámenwerken te zijn; het gaat om het verbinden van partijen én mensen.

Oprichten is één, inrichten is twee. Het VRR-huis staat en nu moeten we het verder inrichten. In de komende jaren gaan we nog heel wat zaken aanpassen en stevig verankeren.

7 X 24 UUR CONTINUÏTEIT EN KWALITEIT

‘Verbinden is de kerntaak van de Veiligheidsregio’

‘EENHEID IN VERSCHIEDENHEID’ VERWOORDT DE VISIE VAN DE VEILIGHEIDSGEGIO ROTTERDAM-RIJNMOND. HET BRENGT TOT UITDRUKKING, DAT WIJ MET DE VRR ALS EEN EENHEID MOETEN PROBEREN MAXIMALE SYNERGIE EN EFFICIENCYWINST TE BOEKEN. DE UITDAGING IS EN BLIJFT HET VINDEN VAN DE JUISTE BALANS. BALANS TUSSEN EIGEN IDENTITEIT EN EENHEID BINNEN DE REGIO, TUSSEN LOKAAL EN REGIONAAL, TUSSEN ZORG EN VEILIGHEID, TUSSEN MULTI- EN MONODISCIPLINAIRE FUNCTIES.¹

‘**V**erbinden’ is de kerntaak van de VRR. Het verbinden van een groot aantal partners die een rol spelen in de veiligheid van onze regio (zie bijlage 1 en 5). De schaal, waarop we een verstoring van het maatschappelijk leven aan moeten pakken, loopt niet gelijk met de schaal waarop we het openbaar bestuur georganiseerd hebben. ‘Enschede’ toonde dat onbarmhartig aan. Wil je burgers kwaliteit en continuïteit kunnen bieden, dan moet je minimaal op regionaal niveau opereren. En dus hebben we straks één Regionaal Crisisplan, in plaats van 22 lokale plannen.

In 2007 is veel tot stand gebracht. De brandweerkorpsen zijn beheersmatig ondergebracht in de Veiligheidsregio. We hebben veel geïnvesteerd in de relaties met allerlei partners op het gebied van energie, gezondheid, Rijksheeren, voedselketen en meer. We hebben de integratie van de ambulancedienst en de GHOR in de steigers gezet. Er is een behoorlijke aanzet gegeven voor de professionalisering van de gemeentelijke processen. We zijn bezig met poolvorming van ambtenaren openbare orde en veiligheid en voorlichters, zodat we 7 x 24 uur continuïteit en kwaliteit kunnen bieden. Intern zijn behoorlijke slagen gemaakt op het

gebied van onder andere digitalisering van postregistratie, kwaliteitszorg en de planning en controlcyclus. En alsof we niets te doen hadden, was daar ook nog de grote landelijke oefening Voyager. Vanuit het perspectief van de VRR is dit goed verlopen.

Voyager liet zien, dat crisisbeheersing in deze 'Google-maatschappij' steeds meer een kwestie van informatiemanagement is. We zullen daar dan ook fors in investeren. En dan gaat het niet alleen om het operationele proces, maar ook om het gebruik maken van nieuwe media in de communicatie met de bevolking. Daarnaast gaan we de komende tijd borgen wat we tot stand hebben gebracht en richten we ons op een aantal grote oefeningen, met name op het gebied van overstroming.

In 2008 krijgt 'Community safety' steeds meer aandacht. Immers, de zorg voor veiligheid is niet exclusief voorbehouden aan brandweer, politie of ambulance. Bedrijven en burgers moeten zich bewust worden van hun eigen rol en verantwoordelijkheid. Dat moeten wij stimuleren en ondersteunen, bijvoorbeeld aan de hand van het keurmerk brandveilig. We moeten samen investeren, zodat ieder zijn eigen verantwoordelijkheid kan nemen. Met als grootste toegevoegde waarde: voorkomen, dat iets gebeurt.

¹ In 2007 is het visiedocument 'Eenheid in verscheidenheid' verschenen waarin de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond haar visie op de plannen voor de periode 2008 – 2012 toelicht. Het visiedocument vormt een belangrijk referentiekader voor de verdere groei van de Veiligheidsregio. In aansluiting op de brede visie op de Veiligheidsregio is een drietal brochures verschenen. In dit drieluik, getiteld 'Toekomst in beeld', verwoorden de Veiligheidsregio, de Regionale Brandweer en de Ambulancezorg/GHOR hun ideeën voor de toekomst.

Brandweer

Regionalisering

Beeldbepalend voor 2007 waren de overdrachten van de brandweezorg en de brandweermensen en -middelen van de gemeenten aan de Veiligheidsregio. Dit betekende heel veel voorbereidend werk, discussieavonden voor het brandweerpersoneel in de gemeenten, 'zeepkistsessies' voor de regionaal commandant en zijn team, overleg in colleges van burgemeester en wethouders en in gemeenteraden. In 'het lange jaar 2007' – van juni 2006 tot januari 2008 – zijn alle gemeentelijke brandweerkorpsen overgegaan naar de Veiligheidsregio.

De gemeentelijke verantwoordelijken, de leidinggevendenden in de districten en de medewerkers van de Directie Mid-delen hebben hier een forse prestatie geleverd: in korte tijd zijn circa 2000 medewerkers beheersmatig overgedragen. Bij een overdracht als deze zijn er altijd onverwachte complicaties; medewerkers lopen tegen achterstallig onderhoud aan en moeten foutjes in de administratie oplossen. Dat is niet erg, maar wel lastig voor de directbetrokkenen!

Overzicht formele overdracht brandweer

Rotterdam	1 juli 2006
Bergschenhoek, Berkel en Rodenrijs en Bleiswijk (nu Lansingerland)	1 november 2006
Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel	1 januari 2007
Schiedam, Vlaardingen, Maassluis	1 juli 2007
Albrandswaard, Barendrecht, Bernisse, Brielle, Dirksland, Goedereede, Hellevoetsluis, Middelharnis, Oostflakkee, Ridderkerk, Rozenburg, Spijkenisse en Westvoorne	1 januari 2008

oefening

samenwerking

community safety

gevaarlijke stoffen

Brandweerwet

preventie

ondersteuning

toekomst

jumelage

kennis

operationele grenzen

ontsmetting

overdrachten

regionalisering

verantwoorde veiligheidszorg

Bijzondere uitrukken in 2007

Zeer grote brand zalencentplex aan de Zomerhofstraat in Rotterdam;
 Mogelijke polymerisatie van 20 ton methacrylzuur bij Den Hartog in Rotterdam/Botlek;
 Vermeende asbestvervuiling in woonblok aan de Valeriuslaan in Capelle a/d IJssel;
 Zeer omvangrijke metaalbroei (4500 ton) metaalafval bij EP Stevedoring in Rotterdam/Botlek;
 Opgebaggerde granaat uit WO-I;
 Catalytstof depositie in Spijkenisse;
 Chloorontsnapping Elysium in Bleiswijk;
 Poederbrief-incident Eneco;
 Leckage acrylamide aan boord P&O-passagiersschip Europoort;
 Silo-brand cellulose Beamix Botlek;
 Traangas/Lewisiet incident Ecoloss Pernis;
 Brand aan boord Otapan;
 Grote brand zwembad Groenord Schiedam;
 Grote brand Diergaarde Blijdorp Rotterdam;
 Interregionale bijstand Moordrecht (Brandweer Hollands Midden);
 Stankoverlast na morsing 1 liter mercaptaan in Botlek;
 Door leerling geopend traangaspatroon in VMBO-school in Barendrecht;
 Polymeriserende lading divinylbenzeen bij LBC in de Botlek;
 Transformatorbrand met domino-effecten bij Air Products;
 Ontmanteling bom op Maasvlakte;
 Gesprongen heetwaterleiding Vlietlandziekenhuis in Schiedam;
 H2S-explosie bij Eurotank Europoort.

Inzet

Deze reeks van overdrachten heeft niets afgedaan aan de inzet. In de regio rukte in 2007 47.675 maal een brandweervoertuig uit, voor een klein of groter incident. Elk incident op zich bepaalde voor de betrokken slachtoffers het jaar 2007. Voor de brandweer in de hele regio zijn het de bijzondere en de grote incidenten, die het beeld van 2007 bepalen. De brandweer heeft in 2007 meerdere grote branden bestreden, zoals een zalencentplex te Rotterdam, het zwembad in Schiedam, het schip de Otapan en Diergaarde Blijdorp. Ook voor incidenten met gevaarlijke stoffen rukte de brandweer meermalen uit. Bijvoorbeeld voor een dreigende ontploffing van 20 ton van een bijtende stof – methacrylzuur – bij Den Hartog in de Botlek. Tot weer een ander type incidenten behoorden een 'poederbrief' bij Eneco, het ontmantelen van een bom op de Maasvlakte en een gesprongen heetwaterleiding in het Vlietlandziekenhuis in Schiedam.

Hulp bij hartstilstand

Een plotselinge hartstilstand is een belangrijke doodsoorzaak in Nederland. Vaak komt dit door het chaotisch samentrekken van de hartspeer (fibrilleren). Het is levensreddend als dit fibrilleren snel wordt gestopt. Om niet-medisch geschoold personeel in staat te stellen snel hulp te verlenen is de Automatische Externe Defibrillator (AED) ontwikkeld. Omdat er veel meer brandweereenheden zijn dan ambulances, kan de brandweer vaak eerder ter plaatse zijn. Daarom zijn in 2007 vrijwel alle medewerkers van de brandweerkorpsen opgeleid en gecertificeerd voor gebruik van de AED. Deze nieuwe taak van de brandweer is inmiddels bijzonder nuttig en noodzakelijk gebleken: in 44 gevallen heeft de inzet geleid tot een positief resultaat! Een prima voorbeeld van een goede samenwerking tussen brandweer en Regionale Ambulancedienst.

AED inzet 2007

Totaal aantal alarmeringen brandweer	301
Aantal malen AED ingezet	84
Positief resultaat inzet AED	44

Bedrijfsbrandweer ProRail

Op grond van de Brandweerwet kan een gemeente een bedrijf verplichten tot het hebben van een bedrijfsbrandweer. De gemeente Rotterdam heeft een dergelijke aanwijzing gegeven aan ProRail, die daartegen bezwaar en beroep heeft aangetekend. Na een juridisch steekspel van drie jaar heeft de Raad van State het College van Burgemeester en Wethouders van Rotterdam ondubbelzinnig in het gelijk gesteld. Deze uitspraak is van grote waarde voor het werk van de Veiligheidsregio: er is meer duidelijkheid over de uitvoering van het Besluit Bedrijfsbrandweten en dat is een bijdrage aan verantwoorde veiligheidszorg.

NBC-peloton

Sinds de terroristische aanslagen gaat meer aandacht uit naar mogelijke incidenten met nucleaire, biologische en chemische stoffen (NBC). Rotterdam-Rijnmond is één van de landelijke steunpunten voor de bestrijding van dergelijke incidenten. Een belangrijke taak is de ontsmetting van grote groepen burgers in het geval van besmetting. Daarvoor is een ontsmettingspeloton ingericht, dat in september een grote oefening heeft gehouden op Goeree-Overflakkee en vervolgens is getest in de oefening Voyager. Het NBC-peloton heeft daar bewezen klaar te zijn voor haar operationele taak.

Invoering 48-urige werkweek

Op 1 januari 2007 is de 48-urige werkweek voor het beroepspersoneel in de uitrukdienst ingevoerd. Dit betekende minder mensen voor dezelfde hoeveelheid werk en dus een - weliswaar tijdelijk - fors tekort aan brandweerpersoneel. Er is een grote campagne opgezet om nieuw personeel te werven. In de tussentijd zijn gedetacheerden teruggehaald, brandweerlieden via het uitzendbureau ingezet en hebben leden van de vrijwillige brandweer gaten in de bezetting opgevuld.

Bestuurdersconferentie

In maart 2007 hebben de bestuurders van de Veiligheidsregio in Engeland een conferentie gehouden over de toekomst van de Veiligheidsregio. Een belangrijk onderwerp was het vaststellen van nieuwe operationele grenzen: niet het korps van de gemeente waar het incident is, wordt gealarmeerd, maar het korps dat het snelste ter plaatse kan zijn. In december 2007 zijn in de gehele regio de nieuwe grenzen ingevoerd. In 2008 zal worden bekeken of er nog knelpunten zijn.

Oefenbeleidsplan

In het kader van het project 'Meer en beter oefenen' is in december 2007 een conceptrapportage opgesteld met daarin een evaluatie over het oefenen in Rotterdam. Aan de hand van deze rapportage zal een regionaal beleidsplan voor de periode 2008 – 2011 worden geschreven.

Community safety

Brandweer midden in de gemeenschap met een taak in de preventie, dat is community safety. Eind december is hierover een nota opgesteld, die het kader biedt waarbinnen community safety in de regio Rotterdam-Rijnmond vormgegeven kan worden. In 2008 wordt deze nota aan het bestuur aangeboden.

Doel is activiteiten en instrumenten te ontwikkelen voor het terugdringen van branden en gevolgen van brand, het bevorderen van naleefgedrag en vergroten van het veiligheidsbewustzijn van burgers. Hierbij wordt gezocht naar samenwerking met burgers, bedrijven, gemeenten en andere partners.

Curaçao en Suriname

Er bestaat al jaren een jumelage tussen brandweer Rotterdam en de brandweer van Curaçao. Dit samenwerkingsverband is nu overgegaan op de Veiligheidsregio. Doel is om door uitwisseling van kennis en ervaring de veiligheidszorg te verbeteren. De Veiligheidsregio gaat een soortgelijke ondersteuning geven aan Suriname. Dit op verzoek van de stad Rotterdam die op een groot aantal gebieden met Suriname samenwerkt. De Veiligheidsregio zal de hulp die vanuit Nederland aan de brandweer van Suriname wordt verstrekt coördineren.

JAN BOONEKAMP WERD IN 2005 GEVRAAGD OM TE HELPEN DE 22 BRANDWEERKORPSEN IN DE REGIO ROTTERDAM-RIJMOND ONDER TE BRENGEN IN ÉÉN REGIONALE ORGANISATIE. "IEDEREEN BEGRIJPT DAT HET REGIONALISEREN VAN AL DIE VERSCHILLENDE BRANDWEERKORPSEN VOORDEEL KAN HEBBEN, MAAR BIJ DIT PROCES GING HET NIET ALLEEN OM DE RATIO."

“Het algemeen bestuur gaf in 2005 de opdracht om het beheer van de brandweer te regionaliseren. Daarbij gold een aantal uitgangspunten. Het eerste was, dat de beroepsmensen in regionale dienst moesten komen. Hoewel dat niet verplicht was, hebben wij er nadrukkelijk voor gepleit om dat ook te doen met de vrijwilligers. Je moet namelijk voorkomen dat je een organisatie krijgt, waarin de medewerkers verschillende werkgevers hebben. Het tweede uitgangspunt was uitrukken op basis van operationele grenzen en niet van gemeentegrenzen. Verder moest een en ander budgettair neutraal gebeuren. Dat uitgangspunt was terecht voorzien van de toevoeging ‘mits de kwaliteit gelijk blijft’.”

GEUZENTITEL

“Iedereen begrijpt, dat het regionaliseren van de verschillende brandweerkorpsen voordeel kan hebben. Maar de andere kant is natuurlijk dat je een bepaalde vorm van zeggenschap inlevert, bijvoorbeeld als het gaat om de aanschaf van materieel. Bovendien is een brandweerman/-vrouw onderdeel van een gemeenschap. Hij of zij verleent een zeer professionele vorm van burenhulp. Het is een geuzentitel. Mensen waren bang om dat gevoel kwijt te raken. Daarom zijn we het veld in gegaan. Regionaal commandant Elie van

REGIONALISERING VAN DE BRANDWEER

‘Wij weten ook niet alles!’

Strien klom zo’n tachtig keer op de ‘zeepkist’. We hebben gezegd: ‘We komen met een boodschap. Wij geloven erin, maar wij weten ook niet alles! Wij willen weten wat jullie belangrijk vinden’. In de loop van het proces groeide het vertrouwen. Alle korpsen hebben aangegeven wat eigen was voor hun korps en dus behouden moest blijven. Dat varieerde van het organiseren van open dagen en familiedagen tot het binnenhalen van Sinterklaas of het in eigen beheer houden van oude brandweerwagens.”

BASISKWALITEIT

“Als het gaat om het beheer van de gemeentelijke brandweerkorpsen in onze regio, dan waren de verschillen tussen de gemeenten groot. In een aantal gemeenten gebeurde veel tussendoor, bijna onzichtbaar. Door het proces van regionalisering moest dit zichtbaar gemaakt worden. Hierover hebben we de meeste discussies gevoerd. Elk gemeentelijk brandweerkorps moest dezelfde basiskwaliteit kunnen bieden. Op het gebied van de kwaliteit van de brandweezorg waren de verschillen vaak minder groot.”

MEERWAARDE

“Omdat we nu één organisatie zijn, kunnen brandweermensen – als ze daar mee instemmen natuurlijk – makkelijker ergens anders ingezet worden. Daardoor ontstaan nieuwe mogelijkheden, denk aan stageplaatsen, of aan iemand die woont in Hellevoetsluis, maar werkt in bijvoorbeeld Spijkenisse en daar overdag kan worden ingezet bij een incident. Toen brandweermannen in Rotterdam-Noord naar een begrafenis van een collega wilden, sprongen de vrijwilligers van de buurposten voor hen in. Dat is echt meerwaarde, en daar gaat het om: door de regionalisering moeten mensen er iets bij krijgen, zodat er een gevoel ontstaat van ‘onze regio, ons incident’. Samen zorgen voor de veiligheid en niet alleen voor die van de buurt of het dorp, maar ook voor die in de regio.”

AED NIEUWE TAAK VOOR DE BRANDWEER

‘Elke seconde die je wint, telt!’

DE INTRODUCTIE VAN DE AED (AUTOMATISCHE EXTERNE DEFIBRILLATOR) -RESPONDER ZORGDE IN 2007 VOOR DE NODIGE COMMOTIE ONDER DE BRANDWEERMENSEN. “SOMMIGE COLLEGA’S MOESTEN ENORM WENNEN, MAAR INMIDDELS STAAT IEDEREEN ER VOOR DE VOLLE HONDERD PROCENT ACHTER. WANT ELKE SECONDE DIE JE WINT, TELT.”

Met de AED kreeg de brandweer er een hele nieuwe taak bij. Eric van Dam, lid van het vrijwillige Brandweerkorps Hel-levoetsluis, werkt sinds vorig jaar met de AED-responder. “Uitrukken bij een brand of een andere noodsituatie is heel iets anders dan iemand in een thuissituatie reanimeren. Maar in mijn ogen is het een logisch vervolg van wat we doen. Oké, de AED is een taakverzwaring, maar wil je branden blussen of mensen uit de sores helpen? Uiteindelijk geeft het laatste de doorslag. Het wordt dan ook breed gedragen binnen het korps.”

GEEN DISCUSSIE

“Bij een AED-melding rukken we uit met een volledige TAS (Tankautospuiter) -bezetting: chauffeur, bevelvoerder en vier brandwachten. Er zijn minimaal twee mensen nodig om te reanimeren. Onderweg kijken we elkaar even aan. Wie gaat het doen? Als iemand moe is of het niet ziet zitten, dan pakt een collega het op. Soms schrikken mensen als er ineens een

compleet brandweerteam voor de deur staat, maar aan ons AED-hesje zien ze waarvoor we komen. Als we ter plaatse zijn, is er geen enkele discussie, met niets of niemand: we gaan direct aan het werk. Oók als iemand al een uur op de grond ligt. Want alleen een ambulancemedewerker of arts bepaalt of iemand is overleden, niet wij. En het is beter dat je iets voor niets doet, dan dat je niets doet en de patiënt overlijdt.”

TERUGKOPPELING

“We zijn het afgelopen jaar zo’n twintig keer uitgerukt. Zodra de ambulance arriveert, neemt die de regie van ons over. Brandweer en ambulancemedewerkers dragen samen zorg voor de hartmassage. De AED-inzet heeft echt meerwaarde, elke seconde die je wint, telt! Uiteraard zijn er ook verbeterpunten. Bijvoorbeeld de terugkoppeling na het incident. Hoe gaat het met die persoon, heeft je actie nut gehad? Dat wil je weten. Een ander thema is hoe je omgaat met de aanwezige personen. Aan de ene kant wil je mensen, en zeker kinderen, behoeden voor traumatische beelden. Maar sommige mensen hebben er juist behoefte aan om te zien dat al het mogelijke gedaan is om iemand te redden. Daar praten we veel met elkaar over en het krijgt ook tijdens de opleiding veel aandacht.”

“Emotioneel krijg je heel wat voor je kiezen bij een AED-inzet. Na een zware uitruk houden we elkaar dan ook goed in de gaten. Even een praatje maken, elkaar zo nu en dan goed in de ogen kijken, zodat je weet, hoe iemand ervoor staat. Want als je zo’n ervaring niet verwerkt, komt het gegarandeerd op je bordje terug.”

Geneeskundige hulp- en zorgverlening

Op weg naar een sterke 'witte kolom'

Eén van de plannen van de Veiligheidsregio is om een sterke operationele 'witte kolom' te bouwen, door de ambulancedienst RAD en de GHOR samen te voegen. Ook de Meldkamer Ambulancezorg hoort bij deze witte kolom, hoewel deze meldkamer gewoon onderdeel blijft van de Gemeenschappelijke Meldkamer Rotterdam-Rijnmond. In 2007 werd een visie op de witte kolom geschreven en is een onderzoek voorbereid. De resultaten volgen in 2008.

Hulp- en zorgverlening

Onze ambulances gingen 53.113 keer op pad. Ruim 25.000 van deze ritten hadden een spoedeisend karakter. De Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen, die coördineert bij grotere incidenten, kwam 64 maal in actie. Met de Mobiele Intensive Care Unit, de MICU-ambulance, werden in 2007 bijna 300 transporten uitgevoerd. Belangrijk voor de ambulances is de tijd die verstrijkt tussen de melding en het ter plaatse komen bij spoedgevallen. Hiervoor staat maximaal 15 minuten. De ambulancedienst werkt al een aantal jaren aan het beperken van het overschrijden van de tijdslimiet. We boeken succes: het percentage overschrijdingen is gedaald van 25,3 procent aan het begin van 2004 naar 14,8 procent in 2007. Als we de effectieve rijtijd stellen op 13 minuten, dan is het aantal overschrijdingen minder dan 5%. Uiteindelijk zal er een percentage overschrijdingen overblijven, want ambulances zijn nu eenmaal schaars¹.

¹ Bij de afsluiting van dit jaaroverzicht werd bekend dat de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport bij wijze van proef twee extra ambulances aan onze Veiligheidsregio heeft toegewezen, om in de landelijke gebieden betere prestaties te leveren. Met dit besluit komt er een einde aan een jarenlange strijd over berekeningen. We verwachten dat de proef zal worden omgezet in een definitieve toewijzing.

Motorambulances

Dertig procent van de spoedopdrachten leidt tot hulp ter plaatse, zonder dat de patiënt wordt vervoerd. In die gevallen is geen grote ambulance nodig. Daarom zijn in oktober 2007 in Rotterdam-Rijnmond, als proef, twee motorambulances geïntroduceerd. Motorambulances zijn vooral bij grote verkeersdrukte en op moeilijk bereikbare locaties sneller ter plaatse. Bovendien zijn ze goedkoper dan gewone ambulances. In 2008 wordt bekeken of deze proef met 'zorg op maat' een succes is.

Materieel

We hebben een grote inhaalslag gemaakt met de vervanging van ambulances. In de voorliggende jaren was vertraging ontstaan door onzekerheid over de toekomst. In 2007 zijn 14 voertuigen vervangen. Verder zijn in 2007 nieuwe brancards in gebruik genomen en is voor de vervanging van de hartbewakingsapparatuur een Europese aanbestedingsprocedure afgerond. Aflevering en inbouw in de voertuigen vindt plaats in 2008.

Ziekenhuizen

Ambulances staan relatief lang bij de ziekenhuizen door een lange overdrachtstijd bij het ophalen en brengen van patiënten. Dat is zonde van de tijd – beschikbare ambulances zijn schaars. Met de Stichting Samenwerkende Ziekenhuizen (SZR) is een projectgroep geformeerd die gaat onderzoeken hoe de overdracht van patiënten sneller kan plaatsvinden.

Om ziekenhuispersoneel goed voor te bereiden op grote incidenten en rampen is een meerjarenplan voor opleiding, training en oefening opgezet. Dit plan wordt uitgevoerd in samenwerking met alle ziekenhuizen in de regio.

Gevaarlijke stoffen

Door de vele risico's die we lopen in een dichtbevolkte en industriële omgeving als Rotterdam-Rijnmond is hier veel kennis opgedaan op het gebied van gevaarlijke stoffen. Onze regio vervult dan ook van oudsher een belangrijke voortrekkersrol op het gebied van advisering, voorbereiding en hulpverlening bij gevaarlijke stoffen. Binnen de GHOR is in 2007 een protocol decontaminatie (ontsmetting) ontwikkeld. Tijdens de kenniscongressen Protocoleren, in februari, is dit protocol landelijk gepresenteerd. In onze regio is ondertussen het invoeren van dit protocol in gang gezet. In mei hebben we samen met het NBC-steunpunt geoefend. Daarnaast zijn piketfunctienarissen voorbereid op decontaminatie als onderdeel van Voyager. Dit heeft geleid tot een speciale 'pre-Voyager' oefening.

Met de regio's Haaglanden, Hollands Midden en Zuid-Holland-Zuid zijn afspraken gemaakt over de gezondheidskundige advisering bij gevaarlijke stoffen: GHOR Rotterdam-Rijnmond verzorgt deze advisering vanaf 1 januari 2007 voor geheel Zuid-Holland.

Om onze kennis te verankeren en verder te ontwikkelen willen we komen tot een kenniscentrum gevaarlijke stoffen. In 2007 is een projectplan opgesteld, dat in 2008 wordt uitgevoerd.

OKTOBER 2007 STARTTE EEN PILOT MET TWEE MOTORAMBULANCES. "HET WERKGEBIED VAN EEN MOTORAMBULANCE IS GROTER, JE BENT CONSTANT 'ON THE ROAD'. DAAROM IS EEN MOTOR MEESTAL SNELLER TER PLAATSE DAN EEN AMBULANCEWAGEN", ALDUS MICHEL DJONIMAN.

Na zijn opleiding Motorambulance Verpleegkundige rijdt Djoniman sinds vorig jaar ook op de motor. "De eerste tijd kampten we met allerlei technische problemen. Vooral de elektronica kreeg het zwaar te verduren. Een motor trilt veel meer dan een auto. Dat had gevolgen voor het navigatiesysteem en het daaraan gekoppelde statussysteem. We stonden bij wijze van spreken meer stil dan dat we reden. Erg frustrerend.... Gelukkig zijn we met het technische leerproces op de goede weg."

WENNEN

"Ik ben tien jaar ambulancemedewerker, maar op de motor is het toch anders. Als je eenmaal ter plekke bent, sta je er alleen voor. Dat is wel even wennen! Dat geldt ook voor de collega's in de meldkamer. Zij beslissen of er een motorambulance ingezet wordt. Daarbij moeten ze met allerlei factoren rekening houden: verkeersdrukte, type aandoening, aanrijdtijden, enzovoorts. Een motorrijder is - in tegenstelling tot een gewone ambulance - constant onderweg en kan daarom vaak als eerste ter plaatse zijn. Ook de meldkamercentralisten moesten hun manier van werken aanpassen. Het was voor iedereen een gewenningsproces, maar het loopt steeds beter."

OVERSCHRIJDINGSPERCENTAGE DAALT

‘Motorambulance sneller ter plaatse’

INTENSIEF

“Het werk op de motorambulance is leuk, maar zeer intensief. We krijgen specifieke bijscholing en dat moet ook. Je bent voortdurend gefocust op de weg en het verkeer, je doet de hulpverlening alleen. We werken gemiddeld een à twee dagen per werkweek op de motor. Vijf dagen zou echt te veel zijn. Ik heb een basistas bij me, met daarin alle benodigdheden voor spoedeisende hulp. Denk aan zuurstof, beademingsapparatuur, medicijnen, intraveneuze medicatie. Je moet keuzes maken, we hebben nu eenmaal weinig ruimte op de motor. Uitzuigapparatuur neemt bijvoorbeeld veel ruimte in, maar die heb je ook nodig. Uiteraard gaan we dit soort zaken grondig evalueren.”

WINST

“Als een melding binnen komt bij de meldkamer, dan moet er binnen vijftien minuten ambulancehulpverlening ter plaatse zijn. Mede dankzij de inzet van de motorambulance is het overschrijdingspercentage flink gedaald. Dat is een groot winstpunt! Voordat de ambulancewagen er is, kan ik alvast een indicatie stellen, infuus aanleggen, medicatie toedienen. Soms geef ik door dat er geen wagen nodig is. De ambulancewagen blijft zo beschikbaar voor patiënten die wel vervoerd moeten worden. Want het gaat er gewoon om, dat we mensen zo snel mogelijk de zorg geven die ze nodig hebben.”

“Uit de tussentijdse evaluaties blijkt, dat we het goed doen, ook in vergelijking met andere regio's. Daar mogen we best trots op zijn. Het lijkt me duidelijk, dat er toekomst zit in meer gedifferentieerd vervoer!”

EEN VAN DE TAKEN VAN DE GHOR IS DE PSYCHOSOCIALE HULPVERLENING AAN SLACHTOFFERS VAN EEN RAMP. SINDS 2006 HEEFT DE GHOR EEN EIGEN BELEIDSMEDEWERKER OP DIT TERREIN: KIKI CAPELLO. CAPELLO KREEG EEN DUIDELIJKE OPDRACHT MEE: ZET DE PSYCHOSOCIALE HULPVERLENING BIJ ONGEVALLen EN RAMPEN (PSHOR) OP DE KAART.

“P^sHOR-medewerkers moeten mensen die getroffen zijn door een grootschalig incident, helpen hun eigen kracht weer te hervinden. Hoe sneller mensen het gevoel van zelfcontrole terugkrijgen, des te groter de kans op een goede verwerking”, aldus Kiki Capello. “Psychosociale hulpverleners kunnen hierbij een grote rol spelen, maar onder meer de rampen in Enschede en Volendam tonen aan dat we het belang van lotgenotenhulp en netwerken – vrienden, familie, kerk –, niet moeten onderschatten. Sociale steun speelt een grote rol in de verwerking.”

OEFFENEN

“De P^sHOR komt pas in actie als er grootschalige opvang nodig is, over het algemeen vanaf GRIP 3. P^sHOR-medewerkers werken bij de verschillende partners van de GHOR, zoals GGZ-instellingen, maatschappelijk werk en slachtofferhulp. Grootschalige opvang komt gelukkig niet vaak voor en juist daarom is oefenen van het grootste belang. Bovendien moeten mensen zich betrokken blijven voelen bij de organisatie. Oefenen moet dus echt! Wat dat betreft kun je wel spreken van een nieuwe aanpak: we oefenen niet alleen meer, we maken gebruik van alle kennis die we in huis hebben om de mensen trainingen – mono- én multidisciplinair – op maat te bieden. We werken met een strak opleidingsprogramma en dat kwam in 2007 goed van de grond.”

OPKOMST

“Op 17 december organiseerden we een grootschalige opkomstoefening. Tot dan toe hadden we de bereikbaarheid alleen telefonisch getoetst. Daar kwam steeds een hoog opkomstpercentage uit. In december was de opkomst lager, maar ruim voldoende om aan zo’n vijfhonderd getroffen psychosociale hulp te verlenen. De wat lagere opkomst had waarschijnlijk ook te maken met het tijdstip: vlak voor de feestdagen. Veel mensen hadden al vakantie en afdelingen waren onderbezet. Soms kwamen mensen niet omdat ze collega’s niet alleen wilden laten, waarbij ze overigens aangaven, dat ze bij een echt incident wel gekomen zouden zijn.”

PSYCHO-SOCIALE HULPVERLENING OP DE KAART GEZET

‘Als het incident voorbij is, begint het pas’

ZINVOL

“Het incident ging om een metro-ongeluk met meerdere slachtoffers. De oproep kwam in de avonduren. De hulpverleners die op de opvanglocatie arriveerden, konden direct aan de slag. De veertig Lotus-slachtoffers hebben het hen knap moeilijk gemaakt! In de evaluatie gaven de PsHOR-medewerkers aan, dat het buitengewoon zinvol was om aan den lijve te ervaren hoe het is om te worden opgeroepen. ‘Dit is het dus’, en ‘Ik stond net te koken en moest ineens weg’. Iemand anders werd letterlijk uit zijn bed gebeld. En zo gaat het in het echt natuurlijk ook. Eén iemand schoot in de stress, ging hyperventileren en heeft zich vervolgens ook afgemeld als PsHOR-medewerker. Dat is denk ik goed, want mensen kunnen zich vrijwillig aanmelden als PsHOR-medewerker, maar er is niets vrijblijvends aan deze functie!”

“Een nadrukkelijk aandachtspunt voor de komende tijd is het nazorgtraject. Want als het incident voorbij is, dan begint het eigenlijk pas; klachten tekenen zich juist later af. Daar gaan we ons de komende tijd op richten. Zo gaan we onder meer het kernteam PsHOR trainen in het opstellen van een nazorgplan.”

Opleiden en oefenen

In 2007 is veel geïnvesteerd in opleiden, trainen en oefenen, met als hoogtepunt de grootschalige veldoefening Voyager in de Rotterdamse haven. Daarnaast zijn er weer opkomstoefeningen gehouden voor de SIGMA's en psychosociale hulpverlening, workshops griep пандеміе voor huisartsen en competentietrainingen voor vrijwilligers en piketfunctionarissen.

Psychosociale hulpverlening

Psychosociale hulpverlening is van groot belang voor een goede opvang van slachtoffers. De organisatie van deze hulpverlening binnen de Veiligheidsregio is dit jaar sterk verbeterd. Veel vrijwilligers zijn opgeleid en geoefend, het draaiboek voor de psychosociale hulpverlening is herzien en er zijn betere afspraken gemaakt met de instellingen voor geestelijke gezondheidszorg die de hulpverleners moeten leveren.

Risico- en Crisisbeheersing

rampenbestrijding
 risicopreventie
 trainen
 alarmeringstest
 operationele informatievoorziening
 werkgroep
 verkeersplein
 spin in het web
 communicatiepool
 oranje kolom
 calamiteitenzender
 gemeentefunctionarissen
 multidisciplinair
 communiceren

Start

De Stafdirectie Risico- en Crisisbeheersing (SRC) is vanaf 1 januari 2007 de spin in het web van de multidisciplinaire risicopreventie en crisisbeheersing in het Rijnmondgebied. Deze directie van de Veiligheidsregio werkt niet direct voor de inwoners, maar voor de gemeenten en voor andere diensten die van belang zijn voor de incidentbestrijding en crisisbeheersing. SRC schept inzicht in de risico's binnen het gebied van de twintig gemeenten in de regio Rotterdam-Rijnmond. Ze vertaalt deze risico's in realistische scenario's en regionale plannen en procedures, die vervolgens worden geoefend. Uiteraard gaat het uiteindelijk om het verhogen van het veiligheidsniveau van de regio.

Incidenten

SRC ondersteunt de crisisteams die de leiding hebben over de bestrijding van grotere incidenten. Hoe ernstiger het incident, hoe zwaarder de crisisteams worden opgetuigd. Dit verloopt via de Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijding Procedure GRIP. Er zijn vier GRIP-niveaus, van het lichte GRIP 1 tot het zware GRIP 4. In 2007 vonden 23 van dergelijke GRIP-incidenten plaats, waaronder de brand in de machinekamer van bunkerschip Odyssee in de Waalhaven, het 'witte poeder'-incident in Spijkenisse en een incident waarbij kinderen op VMBO-school 'De Gaarde' in Barendrecht onwel werden.

Plannen

Van oudsher worden voor de rampenbestrijding veel plannen gemaakt. Het is de bedoeling om minder – maar efficiëntere – plannen te maken. In 2008 verschijnt het Beleidsplan van de Veiligheidsregio, een paraplu waar alle andere plannen onder vallen. In plaats van een rampenplan

ALLE MEDIA BESTEEDDEN AANDACHT AAN DE LANDELIJKE OEFENING VOYAGER, IN OKTOBER IN DE ROTTERDAMSE HAVEN. "EEN LEERPUNT WAS DE INFORMATIEVOORZIENING", ALDUS WIM DE ROOIJ. HIJ IS TEAMLEIDER OPLEIDEN, TOETSEN EN OEFENEN (OTO) EN VOORZITTER VAN DE WERKGROEP MULTIDISCIPLINAIR OEFENEN.

De oefensituatie tijdens Voyager was een ongeval in de Rotterdamse haven waarbij veel slachtoffers betrokken waren. Tegelijkertijd was er sprake van terrorismedreiging. Wim de Rooij was die dag vervanger van de Regionaal Oefenleider. "Eigenlijk hoefden we niet veel te doen. Als je goed bent voorbereid, dan loopt het gewoon. Op locatie hebben ze het natuurlijk wel druk gehad. In het hele project was ik voorzitter van de werkgroep Locaties en daarmee verantwoordelijk voor de inscenering in de Lekhaven. Vanuit die functie zat ik ook in de landelijke projectgroep."

HOOGTEPUNTEN

De entourage bij Voyager was prachtig, vindt Wim de Rooij. Richting publiek was heel veel zichtbaar, omdat veel werd nagespeeld in 'levensechte' situaties. De oefening kreeg daardoor nationale bekendheid. "Voyager was een grootschalige, landelijke oefening, waar heel veel partijen aan meededen, van brandweerman tot minister. In het begin was de samenwerking met het 'landelijk niveau' wel even wennen. Je hebt te maken met allerlei verschillende mensen, karakters en bedrijfs-

culturen. Maar het ging steeds beter. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken - de laatste jaren behoorlijk actief op het gebied van rampenbestrijding - speelde een belangrijke rol in het hele proces. Dat we naast Voyager toch onze eigen jaarplanning met kleinschalige oefeningen hebben kunnen afmaken, vind ik overigens ook een prestatie. De CoPI- en RegOT-oefeningen zijn namelijk enorm belangrijk. Daar kun je heel veel zelf bepalen en dus heel gericht mensen laten oefenen. Bij een grote, landelijke oefening als Voyager word je eigenlijk geleefd door het opgelegde scenario."

INFORMATIEVOORZIENING

"Een leerpunt van Voyager was de informatie-uitwisseling, die verliep niet altijd even goed. We waren veel tijd kwijt met het valideren van informatie en ondertussen werden we aan alle kanten ingehaald door de werkelijkheid. We moeten dus eerder informatie naar buiten brengen. Dan maar niet 100% gevalideerd, je kunt best communiceren dat je nog (bijna) niets weet. Maar niets zeggen, terwijl de media al met allerlei informatie naar buiten komen, is dodelijk. Ook Cedric zal de informatievoorziening sterk verbeteren. In dit netcentrische systeem is de informatie voor meer mensen beter en sneller toegankelijk."

"Het komende jaar staan ons weer een paar grote oefeningen te wachten. 'Waterproef' in het najaar - samen met Verkeer & Waterstaat -, en alle BRZO-bedrijven in Nederland, die verplicht moeten oefenen. De helft ervan zit hier, in het Rijnmondgebied. Kortom, we hoeven ons echt niet te vervelen!"

LANDELIJKE OEFENING
VOYAGER IN ROTTERDAMSE HAVEN

**'Je kunt best
vertellen dat je
niets weet'**

DE VEILIGHEIDSREGIO ROTTERDAM RIJNMOND (VRR) IS MÉÉR DAN EEN ORGANISATORISCH SAMENWERKINGSVERBAND; HET IS OOK EEN NETWERKORGANISATIE. VANUIT DIE GEDACHTEN MAKEN ONDER ANDERE OOK DCMR MILIEUDIENST RIJNMOND EN HET HAVENBEDRIJF DEEL UIT VAN DE VEILIGHEIDSDIRECTIE VAN DE VRR. “DAT IS UNIEK IN NEDERLAND”, ALDUS JAN VAN DEN HEUVEL, DIRECTEUR VAN DCMR, “OP DIE MANIER KOMT DE KENNIS OVER MILIEU EN VEILIGHEID TERECHT BIJ DE PARTIJ, DIE TIJDENS EEN RAMP DE BESLISSINGEN NEEMT: DE VRR.”

VOYAGER, DANKBARE OEFENING VOOR DCMR

‘Het is en blijft mensenwerk!’

“De Veiligheidsdirectie functioneert als een platform waar kennis over veiligheid wordt uitgewisseld. DCMR, met zijn kennis over gevaarlijke stoffen en milieu, hoort daarbij. De Veiligheidsdirectie maakt bijvoorbeeld inhoudelijke afspraken, stelt protocollen en handboeken vast en bepaalt de functie van het RegOT. Het allerbelangrijkste is natuurlijk dat mensen op de werkvloer goed kunnen samenwerken. Leidinggevendens spelen daarin een belangrijke rol. Als het dáár goed zit qua samenwerking en collegialiteit, dan sijpelt dat door naar beneden. Dat moet ook, want in het eerste uur van een crisis moet je elkaar blindelings kunnen vinden, dan leg je de basis voor de crisisbeheersing.”

VOYAGER

“DCMR draait als partner mee met het héle oefenprogramma van de VRR. Voyager was een bijzonder dankbare oefening voor ons, vanwege het ‘hoge milieugehalte’. Een containerschip botst op een rondvaartboot van Spido. Welke giftige stoffen komen vrij, wat zit er in de vaten, wat zijn de gevaren? In het tweede deel van het scenario dreigen terroristen een tankauto op te blazen op een raffinaderij. Wat zijn de mogelijke gevolgen? Allemaal vragen waar onze medewerkers antwoord op geven. Daar komt bij, dat onze mensen precies weten

hoe de raffinaderij en het bedrijventerrein eruit ziet. We kennen daar de weg, omdat we er ook komen in verband met vergunningverlening.”

SNELHEID

“Een leerpunt was de lijn naar Exxon Mobil. Dat liep niet lekker. In hun beleving werd er weinig gedaan met de informatie die zij aandroegen. Aan de andere kant blijft het altijd een afweging van het algemeen belang tegen het belang van een individueel bedrijf. Verder toonde Voyager scherp aan, dat de media een belangrijke rol spelen bij rampen. De snelheid waarmee dingen de wereld in worden gestuurd, is iets waar we ernstig rekening mee moeten houden. Ook wij moeten dus heel snel naar buiten treden, desnoods met slechts een constatering als ‘er is een incident, we zijn er mee bezig, we komen bij u terug’. Mensen moeten gewoonweg informatie kunnen vinden.”

“Veiligheidsbeleid wordt steeds ingewikkelder. Een multi-disciplinaire aanpak is vereist. Het is een illusie om te denken dat je het als organisatie alleen kunt. Binnen de VRR hebben we te maken met heel veel verschillende partijen. Het is bijna onmogelijk om ervoor te zorgen dat iedereen altijd op het juiste moment over de juiste informatie beschikt. Daar streven we uiteraard wel naar, maar er zullen altijd dingen beter kunnen. Daarom is het belangrijk te oefenen, zodat de mensen uit verschillende diensten goed met elkaar leren samenwerken en de lijnen kort zijn. Het is en blijft mensenwerk!”

per gemeente komt er in 2008 één Regionaal Crisisplan, waarin onder andere de gemeentelijke crisisorganisatie staat beschreven. Alle andere plannen en procedures worden hiervan afgeleid, zoals de rampbestrijdingsplannen, die voor een specifieke situatie worden gemaakt. In 2007 is een begin gemaakt met het Beleidsplan van de Veiligheidsregio en is een eerste opzet voor een nieuwe visie op rampbestrijdingsplannen ontwikkeld, zodat in 2008 een nieuw model-rampbestrijdingsplan kan worden opgesteld. Ondertussen moeten de bestaande plannen wel actueel blijven. In 2007 is daarom een groot aantal plannen herzien. Ook werden nieuwe plannen gemaakt voor specifieke situaties. Zo heeft een multidisciplinaire werkgroep ‘Stroom’ een operationeel plan ‘Stroomuitval’ opgesteld.

Oefenen

Heel veel tijd en aandacht zijn besteed aan de landelijke oefening Voyager. Daarnaast is het reguliere oefenprogramma doorgegaan. In mei en juni vonden de trainingen plaats voor het regionaal operationeel team (RegOT). In het najaar zijn de gemeentelijke veiligheidsstaven getraind in een ‘hoogwater’-scenario en oefenden twaalf multidisciplinaire teams die de leiding hebben op een plaats incident (CoPI). Al deze teams hebben een plaats in de eerder genoemde GRIP-regeling.

Ondersteuning gemeenten

SRC ondersteunt de twintig gemeenten, die we aanduiden als de ‘oranje kolom’. In 2007 is een visie op de oranje kolom vastgesteld en hebben de gemeenten gezamenlijk besloten dat zij met ingang van 2008 extra capaciteit aan SRC willen toekennen voor het oefenen, opleiden, alarmeren en informeren.

Voor de ambtenaren rampenbestrijding van de gemeenten werden diverse themadagen georganiseerd, waarin de incidenten die hebben plaatsgevonden, werden besproken. Er werd uitgebreid stilgestaan bij de invulling van de oranje kolom.

Voor alle gemeentelijke processen, zoals centrale registratie en informatie bevolking (CRIB), nazorg, opvang en verzorging en verslagleggen zijn workshops en opleidingen georganiseerd. Ook konden vertegenwoordigers van gemeenten zich maandelijks inschrijven voor een basiscursus rampenbestrijding. Een mooi voorbeeld van samenwerking is, dat de bestuursondersteuning bij een incident dat op regionaal niveau wordt behandeld, sinds 2007 door de gemeenten gezamenlijk wordt geleverd.

Communicatie

We onderscheiden de communicatie over risico's en de communicatie tijdens een incident of crisis.

In 2007 is een grote slag gemaakt op het gebied van risicocommunicatie. De communicatiemedewerkers van de gemeenten hebben meegewerkt aan de invulling van het Actieplan Risicocommunicatie van de Veiligheidsregio. Er is onderzoek verricht naar risicocommunicatie in en rondom scholen, kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, zorg- en verpleegcentra in de gemeenten Rozenburg, Dirksland en Schiedam. Met behulp van de uitkomsten van dit onderzoek kunnen de gemeenten beter communiceren over hoe te handelen bij incidenten.

Ook de crisiscommunicatie is aangepakt. Voor de communicatie-adviseurs van de gemeenten zijn cursussen en trainingen georganiseerd. Er zijn onderlinge werkafspraken gemaakt en de afspraken met calamiteitenzender RTV Rijnmond zijn verbeterd. Tevens is een start gemaakt met de vorming van communicatiepools en een daarbij behorend opleidings- en trainingsprogramma.

De werkgroep Risicocommunicatie is omgezet in de werkgroep Risico- en Crisiscommunicatie, deze werkgroep kijkt vanuit multidisciplinair oogpunt naar de huidige en toekomstige ontwikkelingen.

Informatiemanagement

Informatie is de basis voor goede besluitvorming tijdens een crisis. Op dit gebied breiden we onze mogelijkheden steeds verder uit. In 2007 hebben we een nieuw informatie-systeem – Cedric – in gebruik genomen, waarmee inmiddels veel operationele en gemeentelijke functionarissen uit de regio kennis hebben gemaakt.

Tijdens een crisis zijn de gemeentelijke informatiebronnen erg belangrijk, bijvoorbeeld het bevolkingsregister. Er wordt onderzocht hoe deze gemeentelijke bronnen kunnen worden ontsloten met behulp van een 'Gemeentelijk Informatie Verkeersplein'. In 2008 zal dit project verder worden uitgewerkt. Ook zijn afspraken gemaakt voor informatie-uitwisseling met de Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid, het Havenbedrijf en Rijkswaterstaat.

Algemene Doorlichting Rampenbestrijding (ADR)

De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV) is in 2007 begonnen aan de Algemene Doorlichting van de organisatie van de Rampenbestrijding (ADR) in Rotterdam-Rijnmond om te bekijken in hoeverre we zijn voorbereid om rampen of grootschalige incidenten te voorkomen, te beperken en te bestrijden. De ADR richt zich op de drie operationele diensten (brandweer, politie en de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen) en de gemeentelijke diensten in de regio.

Op 22 mei heeft voor de ADR een alarmeringstest plaatsgevonden voor operationele functionarissen en op 15 juni een

alarmerings- en opkomstoefening voor de Veiligheidsstaven van Rotterdam, Rozenburg, Ridderkerk en Vlaardingen. Daarnaast zijn ook alle medewerkers van vier gemeenten opgeroepen die een taak hebben bij de gemeentelijke processen. In totaal deden circa 250 gemeentefunctionarissen mee aan de oefeningen. In 2008 verschijnen de eindrapporten en volgt nog een simulatieoefening.

Duidelijk is, dat de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond de komende jaren fors zal moeten investeren in de versterking van de operationele informatievoorziening. Daarvoor zal ook een beroep op de gemeenten moeten worden gedaan. Immers, de Veiligheidsregio is van en voor de gemeenten.

RENÉ VAN DER LINDEN IS BELEIDSMEDEWERKER OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID EN HOUDT ZICH VOORNAMELIJK BEZIG MET FYSIEKE VEILIGHEID. DAARNAAST IS HIJ PARTTIME-BEVELVOERDER BIJ DE BRANDWEER IN MAASSLUIS. "DE TIJDEN, DAT EEN BURGEMEESTER BIJ EEN BRAND RIEP: 'DEZE IS VOOR ONS, WANT DEZE BOERDERIJ STAAT OP ONS GRONDGEBIED!' ZIJN VOORBIJ. JE KUNT HET ALS GEMEENTE GEWOON NIET ALLEEN."

"De Veiligheidsregio biedt in mijn ogen veel voordelen. In deze tijden is samenwerken een 'must'. Gelukkig zie je, dat alle deelnemende gemeenten steeds meer doordrongen raken van het nut van een Veiligheidsregio. De VRR verbindt en brengt gemeenten in breder verband bij elkaar. De gemeenten werken samen in één sterke oranje kolom en dat komt de veiligheid in deze regio alleen maar ten goede."

VERTROUWEN

"Er zijn genoeg ontwikkelingen waar wij in Maassluis heel blij mee zijn. Op de tweedaagse conferentie voor Ambtenaren Rampenbestrijding - september 2006 en september 2007 - zijn heel wat stappen gezet en punten benoemd. Zo is er een nieuwe alarmeringsregeling afgesproken. We hebben nu allemaal pagers en hoeven elkaar dus niet meer te bellen. En we hebben afgesproken dat alle ambtenaren rampenbestrijding bij een

VEILIGHEIDSREGIO VERBINDT

‘Je kunt het als gemeente niet alleen’

GRIP-situatie geïnformeerd worden. In 2007 kwam ook een piketrooster tot stand, zodat de bezetting van de sectie gemeenten in het RegOT is gewaarborgd. Verder is gewerkt aan een certificeringsregeling en ook het trainen en oefenen kwam aan bod. Zo draaien we als ARB's mee met de CoPI en RegOT-trainingen. Kennis en vaardigheden komen alleen maar tussen de oren door de dingen te doen en bovendien leer je elkaar en de partners in de hulpverlening dan goed kennen. Daarom is de voorlichtingspool ook zo belangrijk: je ontmoet alle andere voorlichters uit de regio en dat schept een vertrouwensband. Vertrouwen is broodnodig als je moet samenwerken in een crisissituatie.”

CEDRIC

“In 2007 investeerden we veel tijd en energie in het nieuwe informatieprogramma Cedric. Bij de Voyager-oefening is dit hulpmiddel ook ingezet. De laatste maanden zien we dat de informatie-uitwisseling met Cedric gewoon stukken sneller gaat. Al met al worden we wel steeds afhankelijker van de techniek, en dat baart me wel eens zorgen. Niet voor niets is stroomstoring één van de maatramptypen waar we terdege rekening mee houden. Hetzelfde geldt natuurlijk voor hoogwater en overstroming. In 2007 actualiseerden we het Rampenbestrijdingsplan Hoog water. Bewoners kregen een meterkastkaart waarop is aangegeven wat wij als gemeente doen, maar ook wat ze zelf kunnen doen om de gevolgen te beperken. Uiteraard is hierbij gebruik gemaakt van de landelijke ‘Denk Vooruitcampagne’. Verder hebben we binnen Waterweg, in samenwerking met de huisartsen en de GGD, het draaiboek Griep pandemie opgesteld. Daarin is beschreven hoe lokaal kan worden samengewerkt als grote aantallen mensen ziek worden en een consult van een huisarts nodig hebben.

“Er is veel gaande binnen de VRR en in 2008 gaan we er dan ook weer op volle kracht tegenaan. Er komen nieuwe regionale deelplannen in één format, we werken hand- en draaiboeken verder uit en - heel belangrijk - er komt één Regionaal Crisisplan waar alle gemeenten aan meewerken.”

Gemeenschappelijke Meldkamer

ziekenhuizen incident
crisissituatie
culturele integratie
medewerker
spoeisende hulpvragen
inzicht begrip
centralist werkprocessen
achtergronden
rook vuur
nieuw begin
automatische brandmelder
verbetering

Nieuw begin

De Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK) is het punt waar alle 112-meldingen met spoedeisende hulp- en zorgvragen van burgers en instellingen binnenkomen. Het is het huis van de meldkamers van brandweer, ambulancezorg en politie, dat sinds 1 maart 2007 wordt beheerd door de Veiligheidsregio. Het jaar 2007 was zodoende een nieuw begin.

De drie operationele hulpverleningsdiensten regelen hun werk op straat vanuit de meldkamer, die is uitgerust met hoogwaardige technieken. In ramp- en crisissituaties treedt de GMK op als coördinator, die de operationele eenheden van de hulpverlenings- en veiligheidsdiensten ondersteunt bij hun inzet.

De meldkamers van brandweer en ambulancezorg vallen volledig onder de Veiligheidsregio. De Meldkamer Politie is een bij de Veiligheidsregio geïntegreerd onderdeel van de regiopolitie, dat wil zeggen dat de meldkamers van brandweer en ambulancezorg en de Meldkamer Politie opereren vanuit één gemeenschappelijke ruimte, met geïntegreerde werkprocessen en een eenhoofdige leiding.

Ondanks de beheersmatige verandering ging ook hier het werk natuurlijk gewoon door.

De Meldkamer Brandweer kreeg 25.078 incidenten gemeld en alarmeerde daarbij 47.675 eenheden. De Meldkamer Ambulancezorg regelde 68.417 ritten. De Meldkamer Politie kreeg 203.893 incidenten gemeld.

Culturele integratie

Brandweer, politie en ambulancezorg zijn drie verschillende werelden, die elkaar bij ernstige incidenten goed weten te vinden. Samenwerken in de meldkamer vergt méér dan dat. Daarom is in 2007 niet alleen aandacht besteed aan het beheer en de techniek, maar ook aan culturele integra-

WIE EEN AMBULANCE NODIG HEEFT, KOMT TERECHT BIJ DE MELDKAMER AMBULANCE. HET KAN GAAN OM EEN SPOEDVRAAG VIA EEN 112-MELDING, MAAR OOK OM BESTELD VERVOER, BIJVOORBEELD OMDAT IEMAND VOOR ONDERZOEK NAAR HET ZIEKENHUIS MOET. MARIANNE VAN KESSEL IS HOOFD MELDKAMER AMBULANCE. "HET IS NOOIT TE VOORSPELLEN HOE EEN WERKDAG ERUIT ZIET. HET IS HOLLEN OF STILSTAAN, MAAR DAT MAAKT HET OOK ZO BOEIEND."

"Er is veel gebeurd in 2007. Zo is de inzet van de motorambulance met enthousiasme opgepakt door de meldkamer. Natuurlijk was dit van beide kanten een leerproces. De centralist moest uitvinden wanneer hij de motorambulance in kon zetten, de motorrijder moest er achter komen wat allemaal mogelijk is met een motorambulance. Dat gaat steeds beter. Een andere in het oog springende activiteit is de samenwerking met de AED-teams van de brandweer. Meldkamer en ambulancediensten zijn de afgelopen tijd in sneltreinvaart naar elkaar toe gegroeid. Samen hebben we echt successen behaald."

BEDRIJFSVOERING

"In 2007 hebben we ook veel energie besteed aan het verbeteren van onze bedrijfsvoering op het gebied van besteld vervoer. We werken nu met een nieuw planningsprogramma, dat als het ware meebeweegt met de werkelijkheid. Zo weten we uit ervaring hoeveel ambulances op een gemiddelde maandagochtend nodig zijn voor spoedvervoer. De overige wagens kunnen we dan inzetten voor besteld vervoer. Aan de hand van die gegevens gaan we plannen. Dat betekent onder meer, dat we soms 'nee' zeggen tegen ziekenhuizen die om een ambulance vragen. Dat was voor iedereen wennen, maar het gevolg is wel, dat we er in geslaagd zijn om de wachttijd te halveren! En als het besteld vervoer beter op orde is, loopt het spoedvervoer ook beter."

MELDKAMER AMBULANCE VERBETERT BEDRIJFSVOERING

'Wachttijd besteld vervoer gehalveerd'

BUREN

"Een centralist zit eigenlijk de hele dag te wikken en te wegen: hoe zet ik 29 auto's en twee motorambulances zo goed mogelijk in? En dat alles in twee minuten tijd! Gelukkig heeft hij steeds meer hulpmiddelen tot zijn beschikking. Zo hebben we nu ook de aangrenzende regio's letterlijk in beeld en kunnen we zien of hun ambulances vrij of bezet zijn. Dit maakt het mogelijk om ook gebruik te maken van capaciteit van de buurregio's. Voor een aantal plaatsen in onze regio zijn hierover zelfs structurele afspraken gemaakt en vastgelegd in het Convenant Burenhulp."

"In 2008 gaan we door met de technische stappen en verbeteringen. Als we de kinderziektes er eenmaal uit hebben, ben ik ervan overtuigd dat we een van de best presterende diensten in het land zijn. En dan gaat het er niet om dat we voorop lopen, maar dat we kwaliteit leveren."

tie. De medewerkers van de GMK hebben diversiteitstrainingen gevolgd, die hebben geleid tot meer inzicht en begrip van zowel elkaars achtergronden als werkprocessen.

Openbaar meldingssysteem

Het Openbaar Meld Systeem (OMS) is een hulpmiddel dat er voor zorgt dat de tijd tussen het ontstaan van een brand en de aanwezigheid van de brandweer wordt beperkt. Door automatische brandmelders rechtstreeks met de Meldkamer Brandweer te verbinden, kan de brandweer snel worden gewaarschuwd als er rook of vuur wordt waargenomen. Ziekenhuizen en verpleegtehuizen, bijvoorbeeld, zijn verplicht aangesloten op het OMS. In 2007 hadden we 6.887 meldingen via OMS.

In 2007 hebben we een contract afgesloten met Siemens om het beheer van OMS over te nemen. De meldingen komen natuurlijk wel nog gewoon binnen bij de Meldkamer Brandweer, maar het hele beheer wordt voortaan door Siemens afgehandeld.

Tijdverbetering

De tijd die de Meldkamer Ambulancezorg nodig heeft om een melding te verwerken, gaat af van de vijftien minuten die er is om met de ambulance ter plaatse te komen. Daarom wordt steeds gewerkt aan het beperken van de verwerkingstijd in de Meldkamer Ambulancezorg. Die tijd is nu teruggebracht tot gemiddeld iets boven de twee minuten. Hiermee zitten we voor het eerst op het landelijke gemiddelde. Zolang het aantal ritten blijft toenemen en het aantal ambulances niet, zal deze tijd geen verdere verbetering meer laten zien.

Beheer

De beheerstaak

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond is er voor de veiligheid van de burger. Daartoe heeft de Veiligheidsregio ca. 2000 mensen in dienst en de zorg voor de juiste besteding van ca. € 120.000.000. De Veiligheidsregio heeft tot taak deze mensen en middelen goed te beheren; we willen een goed werkgever en een goed rentmeester zijn. De leidinggevenden in de Veiligheidsregio en haar afdelingen nemen de beheersbeslissingen, maar kunnen uiteraard niet zonder een sterke ondersteuning op personeelszaken, financiële zaken, facilitaire dienstverlening etc. (zie bijlage 2)

Beeldbepalend voor leiding en ondersteuning was de grote inspanning die geleverd is om honderden medewerkers en twintig korpsen en organisaties in beheer over te nemen. Een ogenschijnlijk eenvoudige taak als het samenstellen van het juiste formatieoverzicht is in die omstandigheden bijvoorbeeld een hele klus.

Een dergelijke fusie vergt volgens een vuistregel circa 5% van de jaaromzet aan incidentele frictiekosten. Deze kosten zijn in het bestaande budget van de Veiligheidsregio opgevangen.

Personeel en organisatie

De vormgeving en invulling van de nieuwe organisatie-structuur en van de medezeggenschap waren belangrijke thema's in 2007. Deze thema's werden afgerond met een akkoord op de voorgestelde organisatie. Tevens werd een georganiseerd overleg ingesteld en startte de voorbereiding van de verkiezing van de ondernemingsraad. Gezien de discussies over de arbeidsvoorwaarden in voorgaande jaren en het nieuwe arbeidstijdenbesluit, is bij de brandweer veel aandacht uitgegaan naar het rooster en de roostervoorwaarden. Het was een mijlpaal voor de

organisatie dat een nieuw rooster kon worden vastgesteld. Hetzelfde geldt voor het beleid ten aanzien van de piket-functies.

Een stuurgroep is aan de slag gegaan met het Programma Loopbaanbeleid Brandweer, wat onder andere heeft geleid tot een model Loopbaanbeleid Brandweer, een stimuleringsregeling, de functiegerichte aanstellingskeuring en een Periodiek Preventief Medisch Onderzoek (PPMO). In overleg met de Regionaal Commandant is afgesproken dat we in 2008 vastleggen hoe we omgaan met de tweede loopbaan voor bezwarende functies. Voor wat betreft het PPMO wordt in 2008 in drie gemeenten een proef gedaan.

Financiën

Ook financieel gezien is 2007 een bijzonder jaar geweest. Eén van de uitdagingen was om te zorgen dat de nieuwe organisatie snel 'in control' is. Dat wil zeggen dat de interne beheersing van de organisatie goed functioneert. Het opstellen van de jaarrekening is hierbij één van de zaken die er toe doet. De samenvoeging van de diverse organisaties en organisatieonderdelen zorgde uiteraard voor diverse financieel-administratieve aandachtspunten. Het lopende het jaar bijstellen van de exploitatie, het opstellen van de eerste complete begroting van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond en het voorbereiden van de controle van de jaarrekening 2007, waren intensieve trajecten. (zie bijlage 3 en 4)

In korte tijd hebben de medewerkers veel werk verzet. De jaarrekening 2007 is afgesloten met een goedkeurende accountantsverklaring.

Naast dit werk zijn in 2007 de accountantsdiensten voor de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond aanbesteed. De gunning heeft in oktober plaatsgevonden.

Projecten

Om het geheel van projecten te beheersen werd een projectfolio samengesteld. In 2007 werden de volgende thema's opgepakt: Bedrijfsprocessensysteem (BPS), Programma Financiering Externe Veiligheid, Crisis Management Studio, Crisis Management Simulator, Implementatie beleidsvisie crisisbeheersing en het Versterken van de Gemeentelijke Kolom.

Informatie Management

Het stafteam Informatiemanagement gaat zich verder ontwikkelen. Ten behoeve van de communicatie is in 2007 een intranetpagina gelanceerd. Doel hiervan is de organisatie inzicht te bieden in de komende en lopende projecten en andere activiteiten rondom het thema Informatiemanagement.

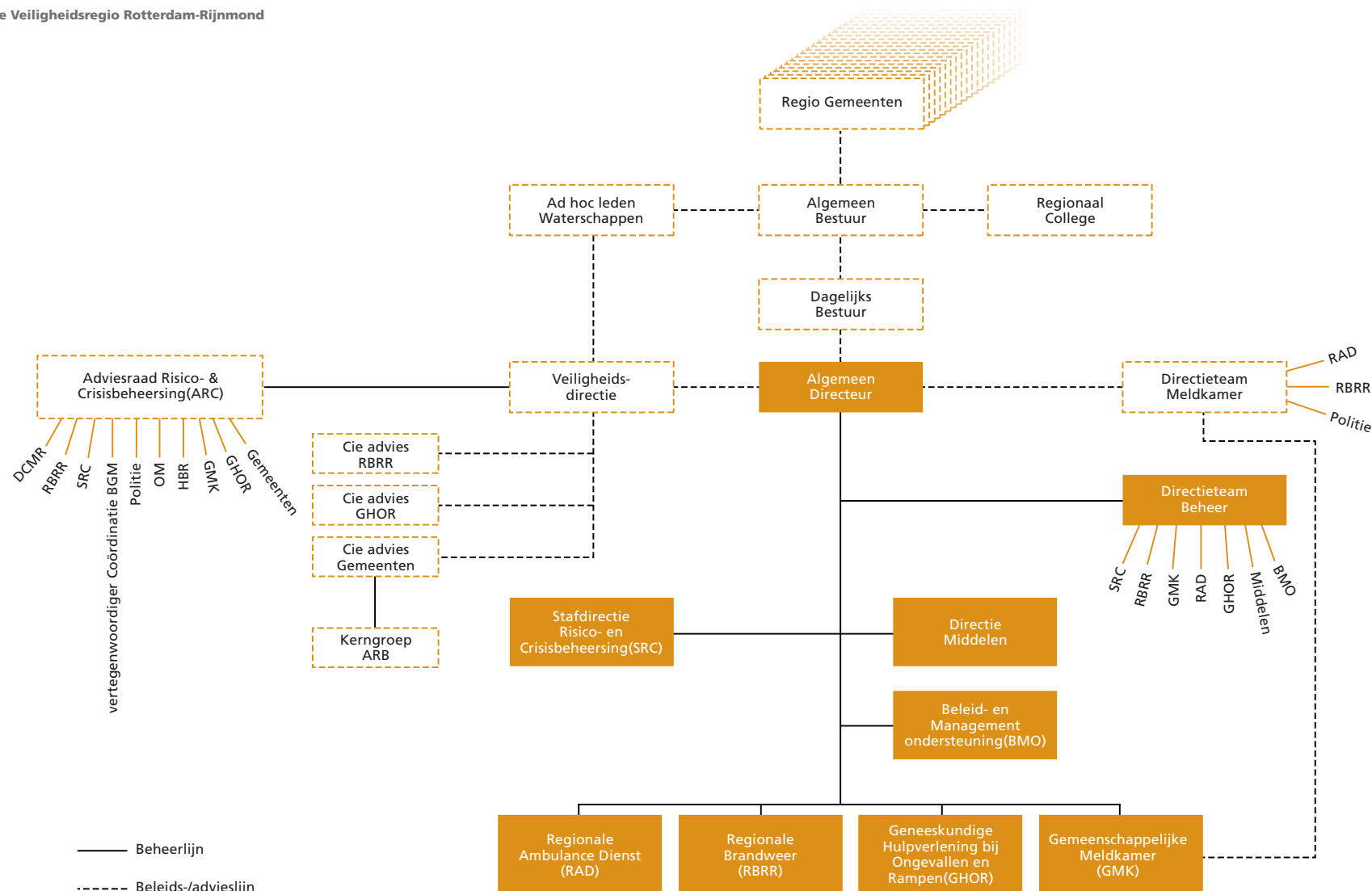
Het huidige informatiebeleidsplan 'Van eiland naar archipel' is geactualiseerd. In dit plan ligt de nadruk op het realiseren van een basisregistratie waarmee de gegevens van het GMS (Geïntegreerd Meldkamer Systeem) toegankelijk gemaakt worden voor andere VRR- informatiesystemen.

Beleids- en managementondersteuning

De overdracht van de korpsen naar de Veiligheidsregio vergde een stevige bijdrage op juridisch gebied. Nieuwe organisatie, nieuw beleid: het vergde denk- en schrijfwerk over de visie, het beleid en de inrichting en vervolgens een forse inzet op het terrein van de in- en externe communicatie. Beeldmateriaal, tekstmateriaal, het internetportal, allemaal zaken waar veel tijd en energie in is gestoken.

Naast deze zichtbare wereld is er de onzichtbare wereld. Het stelsel van kwaliteitszorg werd uitgebouwd, er werden plannen opgesteld om de interne informatieverzorging te verbeteren en de postbehandeling werd gedeeltelijk gedigitaliseerd.

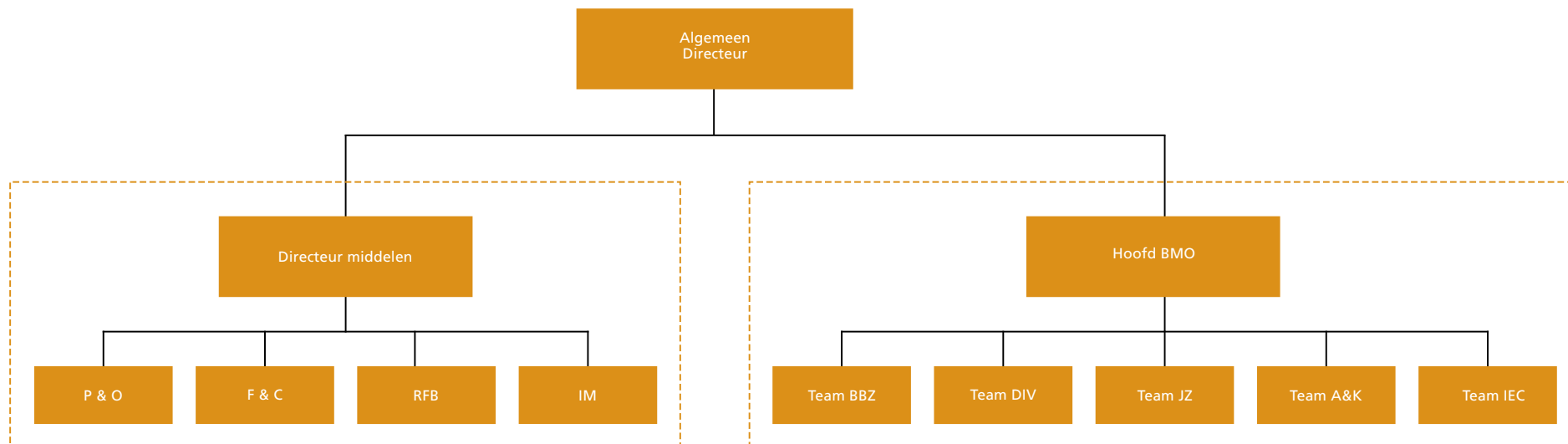
bijlage 1 Organogram van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

bijlage 2 **Bedrijfsvoering**

Bedrijfsvoering bestaat uit de afdeling 'Directie Middelen' met personeel en organisatie (P & O), financiën en control (F & C), facilitaire dienstverlening (RFB) en Informatie Management (IM) en de afdeling 'Beleid en Management Ondersteuning' (BMO) met beleid en bestuurlijke zaken (BBZ), documentaire informatievoorziening (DIV), juridische zaken (JZ), audit en kwaliteitszorg (A & K) en in- en externe communicatie (TIEC).

Weergegeven in een organogram ziet een en ander er als volgt uit:

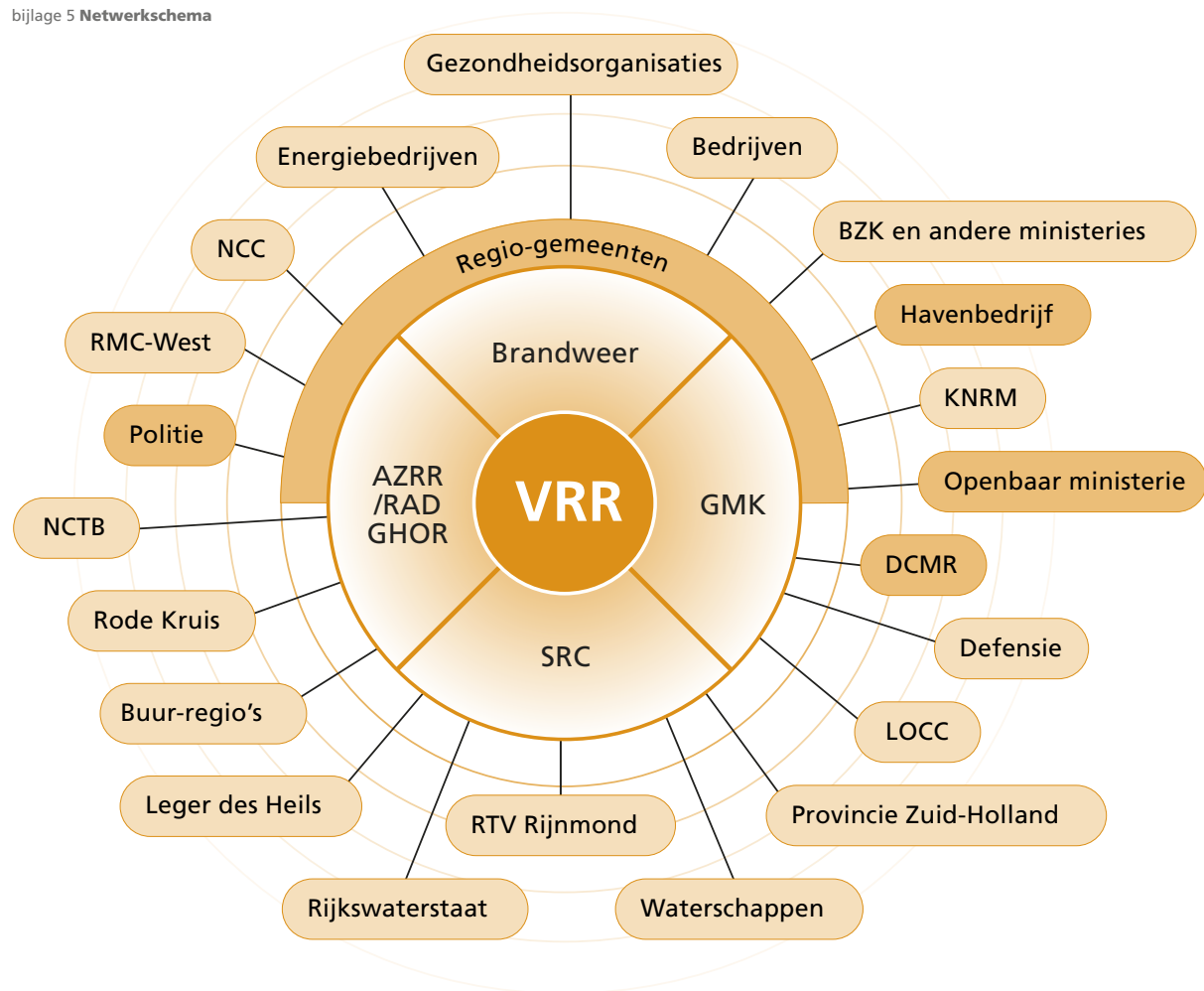
bijlage 3 Programmarekening 2007

Programma rekening begrotingsjaar 2007	Begrotingsjaar vóór wijziging			Begrotingsjaar ná wijziging			Realisatie begrotingsjaar			Begrotingsafwijking		
(bedragen x € 1.000,-)	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
GMK	10.719	10.719	0	13.305	13.305	0	12.264	13.569	-1.305	-1.041	264	-1.305
RAD	15.916	15.916	0	16.647	16.647	0	16.879	16.330	550	232	-317	550
Risico- en Crisisbeheersing	2.259	2.259	0	3.191	3.191	0	3.030	2.939	91	-161	-252	91
RBRR	44.752	44.752	0	79.958	79.958	0	60.976	54.896	6.080	-18.982	-25.062	6.080
GHOR	4.261	4.261	0	4.183	4.183	0	4.131	3.508	623	-52	-675	623
Bedrijfsvoering	8.244	8.244	0	6.020	6.020	0	1.915	9.178	-7.263	-4.105	3.158	-7.263
Projecten	895	895	0	905	905	0	1.050	927	123	145	22	123
Subtotaal programma's	87.046	87.046	0	124.209	124.209	0	100.245	101.346	-1.101	-23.964	-22.863	-1.101
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen												
Lokale heffingen			0			0			0			
Algemene uitkeringen			0			0			0			
Dividend			0			0			0			
Saldo Financieringsfunctie			0			0			0			
Saldo compensabele BTW en uitkering			0			0			0			
Overige algemene dekkingsmiddelen			0			0			0			
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Onvoorzien (mag in totaal maar kan ook per programma)												
Resultaat voor bestemming	87.046	87.046	0	124.209	124.209	0	100.245	101.346	-1.101	-23.964	-22.863	-1.101
Toevoeging/onttrekking aan reserves									0	0	0	
GMK			0				296	-52	348	296	-52	348
RAD			0				1.153	70	1.083	1.153	70	1.083
Risico & Crisisbeheersing			0						0		0	0
RBRR			0						0	0	0	0
GHOR			0					62	-62	0	62	-62
Bedrijfsvoering			0				51		51	51	0	51
BMO			0						0	0	0	0
Projecten			0						0	0	0	0
Subtotaal mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	1.500	80	1.420	1.500	80	1.420
Resultaat na bestemming	87.046	87.046	0	124.209	124.209	0	101.745	101.426	319	-22.464	-22.783	319

bijlage 4 Inkomsten Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Herkomst inkomsten VRR Omschrijving	Realisatie 2007 Bedragen in euro's
Gemeenten (inwonersbijdrage)	8.232.140
Inkomsten uit DVO's	53.501.059
Overdrachten Rijk (BDUR)	4.743.660
Ambulance Vervoerders	1.242.064
Zorgverzekeraars	17.147.500
Diverse Opbrengsten	15.379.447
Totaal	100.245.869

bijlage 5 Netwerkschema

Oprichten en inrichten

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

REDACTIE	Bert Wiegant, Bureau Binnenwerk / Elke Beekman (interviews)
EINDREDACTIE/BEGELEIDING	VRR BMO / Team Interne en Externe Communicatie
FOTOGRAFIE	Eric Fecken
ONTWERP & DTP	Trichis Vormgeving bno
DRUK	Thieme MediaCenter

© 2008 Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Postbus 9154
3007 AD Rotterdam

T 010 446 89 00

F 010 446 89 99

info@veiligheidsregio-rr.nl
www.veiligheidsregio-rr.nl

Samenwerken aan **veiligheid**

